

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

MURAKÖZ

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztii önszegélyző szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 ft
Fél évre . . . . . 2 ft
Negyed évre . . . . . 1 ft
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtnak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécében:
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.,
Daube G. L. és társai és Herndl.
Brünnen: Stern M.

Nyiltérét petitsora 10 kr.

Szőlőoltványok beszerzése.

Muraköz szőlőhegyeinek folytonos hanyatlása meggyőzte a szőlőgazdákat, hogy a pusztulásnak indult szőlőknek nem képesek arra, hogy a szőlőgazdaságot az eddigi virágzó állapotban föntharthassák. Szőlőkünk lassan, de biztosan haladnak a megsemmisülés sírja felé; vigaszt nem nyújt a sötét jövő s így magunknak kell gondolkodni azon eszközökről, melyekkel ha el nem háríthatjuk is, de legalább elviselhetővé tehetjük a csapást. Ilyen eszköznek kínálkozik: gondoskodni jó előre a kiveszni indult tőkék pótlásáról s kitartó szorgalommal ismét meghódítani azt a területet, melyet a fillokszera elrabolt tőlünk. Kötelességünk tehát újra ültetni az elpusztult területet és pedig oly anyaggal, mely a később bekövetkező ellenségnek biztosan ellenáll, vagyis gondoskodjunk oly szőlőoltványokról, melyek előre biztosítanak a mostani nagy veszély ismétlésével szemben. Szőlőnk tehát ez alkalommal a szőlő oltványok praktikus beszerzéséről.

Ha a veszélyből kimenekvés utjául az újraültetést vagy beoltást fogadjuk el, már a végső elpusztulás előtt kell új fajokat és oltványokat beszerezniünk. Ugyanis a fillokszera által elpusztított szőlők beültetéséhez sok oltvány szükséges; a földmívelési miniszterium tehát úgy intézkedett, hogy ál-

lami amerikai szőlőtetepet készítet s a zokon ilyenféle oltványokat állított elő; az idei ősz folyamán pedig eladásra kerülnek azok a jól fogamzott fás- és zöldoltványok, melyeket ez év tavaszán készitettek s eladásra kerülnek, hogy a kis gazda is beszeresse szükségletét.

A legkitünőbb fehér- veres fajborok és a legjobb csemege szőlő-félék vannak alanya oltva s eladó lesz most nyolczféle veres, tizennégyféle fehérborszőlő, — valamint hétféle csemegezőlő-faj. Ezen 29-féle mind gyökeres fás és zöld oltvány, de sima föld oltvány is van, — a vörös borfajok között négy, a fehérék között 7. A gyökeres vesszők ára ezer darabonként bármelyik fajtából 1 ft 20 kr., a simáké 60 kr., úgy, hogy ezen árba bele van számítva a csomagolás és vasútra való szállítás költsége, a megrendelő fizeti persze a vasúti fuvardíjakat.

A szőlővesszők elárúsításánál és kiosztásánál úgy kíván eljárni a miniszterium, hogy első sorban azon vidékek birtokosai s mentül többen jussanak e vesszőhöz, a mely vidéket a fillokszera teljesen kipusztított. Ugyanezért ezen birtokosok kérését hallgatják meg előbb, de nehogy a szegényebb, a kisebb gazda rövidséget lásson azáltal, hogy a tehetősek sokat lefoglalnak, ki van mondva, hogy egy ember két holdra való vesszőnél többet nem kap, hacsak azután nem, mi-

kor már már minden kis gazdát kielégítettek, a ki kért és még ezenfelül is marad fenn a vesszőkből.

Ugy számították ki, hogy takarékosági szempontból legzélszerűbb, ha 120 cm-éternyi sor- és lökévágásba ültetik a szőlőt; az ekként való ültetéshez kataszteri holdanként 3958, vagyis kerek számban 4000 drb oltvány szükséges, tehát egy egy megrendelő legföllebb 8000-et fog kapni s egy egy fajtából legalább száz oltványt kell kérni.

Miután a kormány ezen szőlővessző-eladással a fillokszera által elpusztított vidékeknek akar segédelmére lenni, igen természetes, hogy a homok- s zár alatt nem levő területek tulajdonosai csak azután kapnak oltványokat, ha már az elpusztított és zár alatt levő vidékek kérését teljesítették.

A megrendeléseket tanácsos mentül előbb, legkésőbb október 1-ig megtenni; vannak e célra »megrendelési iverk« nyomulva; azokat kell kitölteni s közvetlenül a földmívelési miniszteriumhoz bélyegmentesen beküldeni. Ezeket az iverket lehet kérni magától a földmívelési miniszteriumtól, az orsz. borászati kormánybiztosától; az egyes vinczellériszoktól (pl. Tapolca) igazgatóságától, szőlészeti, kertészeti s borászati hatóságoktól és vándortanítóktól. Kitöltésük könnyen fog menni; megmagyarázzák a lelkész, tanító és jegyző urak.

A „Muraköz” tárczája

Szeretlek . . . . .

Szeretlek, miként kis méh a virágot, I
Melyre más rovar még sohasem szállott!
Szeretlek, miként madár a levegőt
S úgy szeretlek, mint a vad
A rengeteg erdő.

Szeretlek, miként virág a harmatot,
Melyet a tikkasztó hőségben kapott.
Szeretlek, miként csillag az eget
S úgy szeretlek, mint saját
Életemet s mennymet.

Szeretlek, miként anya a gyermekét,
A kit keres — ha nem látja — szeretsz...
Szeretlek, miként tiszta szív szerethet;
Csak azt mond meg, ha viszont
Szerethetsz-e engemet?!

Farkass Károly

A GYILKOS.

— Ebészézés. —

(Folyt.)

... Daru Balázs, hűségese, jó öreg szolgálgye e erősen beszéltem hallottad ugy-e? Gyilkos vagyok, azt mondtam... De te is, te is az vagy... az vagy...

— Jó uram, nemzeti uram az isten áldjon meg!

— Kétszeres gyilkos vagy Daru Balázs, engem is megöltél... megöltél...
Beteg mellette lassan nyugodott meg, mint a vihar által ingatott erdőszátor.

... Aztán azt kérdi, miért hagytam el vadászkastélyomat, mikor fel éietem ottan feltelt, fáradtság után pihenve vagy dözsölve bortól felhevült ezimborák körében. Mit felelek rá, mit? — Hazudjam?... Azt mondjám, hogy tördölt testem nem bír az erdőjárás tovább. De hiszen testem acél volt még, mikor már gyepszönyeg, gombaerdő nőtte be termet, folyosóját. Vagy megmondjam, megmondjam a szinarany igazságot, — hogy ottan, ottan a középső terem gyepmalmaga alatt, miről azhízi minden jámbor, hogy nyugágyak készült, hogy ott... Itaha! Daru Balázs. Daru Balázs pénz kellett, pénz, szerény voltam... Hababaha!...

— Jó uram, nemzeti uram!... Lássa megárt, ha felhevül...

— Megárt, megárt... Most féltess úgy-e, hát akkor mért nem féltetted Daru Balázs?...
...Aztán... ha nem is kérdi most, felelni fogok arra, mit térdeimen hintálva annyiszor kérdezett: apuskám mondd csak, miért halt meg édes anyám, az én jó édesanyám?... Felelni fogok rá igen, felelni, azt, hogy megöltem. hogy meggyilkoltam, nem gyilkokkal, nem fegyverrel, nem egyszerre, hanem szóval, megvetéssel, könnyelmű életemmel, ütéssel lassan-lassan tiporva el a legremekebb virágot S ha kérdi, miért nem tagadom az okát sem. Azért, mert buja vérem más asszony ölébe hajtott, ó tilalomfám volt — kivág tam. — Daru Mártha, hallottad, ezt is megvallom neki, az a tilalomfám azért dőlt ki, mert

te akartad!... Sír, könyezel?... Ne tedd! Akkor is én voltam, a ki hibáztot, a bűnös, férfi létemre gyenge voltam, mint valami hitvány siheder, kit megrészegített egy pár hamis szem csalfa tüze s a szoknya suhogása... Ne sirj!... Jer, igazítsd meg itt a vánkómat, hűtsd le a teje-met, szerte veri valami... Igy... ily...

Tompa esend lett. Daru Mártha zokogása hangzott, s a beteg kinos lélegzése, mely elmaradozott a vén fali óra pattogásától. — Ugy szeretné, ha utolsó lenne; kín bevarni a tizenkettedik órát. De halotta még sokáig unalmas zakatolását: tak tak, tak, tak! Láta, hogyan ballag fel-alá lomha sétálója, el is aludt reá.

A két apóló meg-megrezzen, mintha szívük-höz ütődnek s megcsendítene benne egy harangot, a lelkiismeret vészharangjátét...

Iszonyo ének az, mely ezeknek a hangoknak a dallamából szövődik... Igy szól... Piros ajkak edességét, barna szemek bolondító fényét, karcsu derék felülésének kéjét ketten kívánták meg. Az egyik ugyanolyan pörkunyó lakója, mint a milyennek szobáját az a két szem ragyogta be, a másik fényes kastélyok lakója s a pörkunyó gazdájának ura. Ez eldobta magától családi boldogságát s az a derék feljéle hajlott, a másik, aki bírta a szívét a lánynak, nem szólt semmit, csak gyűlölt és — a lázatot szolgija maradt urának. Míg az a mámorító fáradt, ennek új erőre a boszu tüzele vérért s kezét esőkölt urának.

(Folytatjuk).

Bellosits Bálint.

Jó lélekkel és szives készséggel ajánljuk t. szőlőbirtos gazdáinknak, a kik a fillokszeru a csapást átszenvedték, hogy ne mulasszák el ezt a kedvező alkalmat, sőt ragadják meg, mert olyan szőlőoltványhoz jutnak e megrendelés és annak teljesedése által, mit a fillokszeru nem bánt. E módon visszanyerhetik munkakedvüket, a mi nem csoda, ha elveszett a szőlőművelésre nézve, visszatér majd a jövedelem, a mi sárba hullott.

Siessenek tehát a megrendeléssel, hogy el ne késsenek!

Különfélék.

— **Csáktornyai** állami tanítóképző-intézetben annyira felszaporodott a növendékek száma, hogy az elsőévesek tanterme nem volt képes befogadni a jelentkezőket. E végből az egyik hálótermet kellett sürgősen tantermmül berendezni. Folyamodott a negyedik évfolyamra 12, a harmadikra 21, a másodikra, 24, az elsőre 45 növendék, összesen 102. Felvételt: az első évfolyamra 36, (még pedig előtanulmány szerint: kettő 6 polg. isk. négy 5 polg. és gymn., a többi 4 polg. gymn. vagy reálisk. osztályt végzett; felvételi vizsgálatra bocsájtott 3, kik közül 1 visszalépett, 2 pedig megbukott); a másodikba 24, a harmadikba 19, a negyedikbe 12 növendék, összesen: 91. Közöttük 40 bennlakó, a többi — 3 drávavárhelyin kívül — a városban lakik. Az intézet köztartásán 70 növendék étkezik.

— **Tanítónő választás.** A sümegi felsőbb leányiskolához egyhangulag Horváth Katicza állami polg. isk. tanítónő választott meg.

— **Általános.** A király Badl Ignác krapina-templaci fűrdő tulajdonost közhasznú tevékenysége elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

— **Szünet.** Füredi Miksa dráma, vigjátka és népszimnű társulatával városunkba érkezett s működését a Hattyu vendéglőben f. hó 16-án „Fehő Klári” cz népszimnűvel meg is kezdte. Az igazgató 8 válogatott előadásra 5 frt helyár mellett bérletet nyitott. Bérletet lehet Radványi Lajos színházi titkárnál. Ajánljuk e társulatot Csáktornya város műpártoló közönségének pártfogásába.

— **Eljegyzett irások.** E hó 15-ikén a csáktornyai pályaudvarba teher szállítmányként Németországból 400 drb. szák és egyéb ruha- s ágynemű érkezett. A járási szolgabíróóság tekintettel a Hamburgban dühöngő kolerajárványra, az összes szállítmányt eljegyzette.

— **Elakasztotta magát** folyó hó 11-én reggel 7—8 óra között Mánfay József novai lakos, pajtájának egyik sarkában. Testvérével örökösödési viszálya volt, valószínű ez kergette a halálba. Különben állítólag már régebbi idő óta foglalkozott e rögzemével.

— **Ugrádi** róm. kath. elemi népiskola első értesítőjét a 1891—92 tanévről magyar és horvát nyelven közli Horváth János vezértanító. Tartalma: Visszatekintés iskolánk múltjára, iskolai bizottság, Adatok az 1891—92 tanév történetéből, Tanterület (mely 5 tagból áll), Erdemoroszat, Faiskola, Statisztikai kimutatás. A tanulók száma 267.

— **A király Magyarországon.** A király e hó 12-én ismét magyar népe körébe érkezett, hogy jelen lehessen a Pécs környékén rendezett gyakorlatokon. A Dunán túlra keltszeres az öröme, hogy a felsége, a ki a közegészségügyi viszonyok kedvezőtlen volta miatt beszüntette a nagy gyakorlatokat, most daczára ennek, mégis

me látogatta Pécsét és vidékét, jól tudva, hogy mily nagy veszteségnek tekintette volna a Dunántul népe, ha a király utazása elmarad. O felsége most negyedizben látogatja meg Pécsét s fogadása most is szeretetteljes, impozans volt. A király ott léte alatt Dulfánszky püspök vendége volt. A közhadseregbeliek a honvédek közös gyakorlatait minden alkalommal megnézték s e hó 14-én eltávozásakor dicsérrel szólott mindkétféle katonaság képességéről.

— **Kimutatás** a mura-szerdahelyi tüz-károsultak részére Csáktornya város polgáraitól begyűlt könyöradományokról. A csákt. tsakarék-pénztár 25 frt.; csákt. zárda 4 frt.; Morandini C. 3 frt.; Dr. Krasovec I., Ziegler Kálmán, Wollák Rezső, All. képezde tanárikara, Pecsnorik Ign., Molnár Elek, Kollárics Mihály, Szűcs Lajos urak 2—2 frt.; Pecsnorik Ferencz, Polg. isk. tantestület 150—150 frt.; Bahunek p. bizos, Vranitsits Károly, Böles Sándor, Prussatz Alajos, Grész László, Simon Lajos, Dugovics Pál, Kágyi (postatiszt) és neje, Dr. Wolf, Elemi isk. tantestület, Szailágyi, Tóth, Todor J., Neuman, Rosenbergh, Bernyák K. S. Mayer, Hirschmann, Gráner testv. Max Neumann, Benedikt és fia, özv. Sieberné, Pecsnorik János, Neumann Jozsef, Bernát Mózes, Neumann Bernát, Mayer testv., Neumann Albert, Peihó Jenő, Dr. Fárnek László, Sárosi L. Cike Ede, ifj. Hanzsel József, Baumhak Fr., Bors Istv. Nussy Mátyás, Zakát Henr. Szeverth Ant. Krampats József, Horváth János, Vranitsits Jenő, Prussatz József, Leopold Nandor, Hoffmann Mihály urak 1—1 frt.; Kovácsics Ferencz 60 kr., Sommer, Tóth, Horváth Ign., Herlinger Mór, Strachia testv., Fischel F. Rosenbaum M., Pollák Gyula, Fink test., Zrinyi Károlyné, Pollák Bernát, Pulai Henrik, Fehér József, Goldstein, Hollán, Megla István özv. Péterfiné, Knortzer, Schuleg, Orbán Elek, Molnár József, Sudecz Ferencz, Rosenberg, Zdelár Miklós, Kaczun Antonia, Haekl Károly urak 50—50 kr.; — Mezihradsky Béla 40 kr. X. Y. 40 kr. Névtelen 30 kr., N. N. 30 kr. Schwarz I. 30 kr. Novák Ferencz 30 kr., Kaczun József 30 kr., Németh János 20 kr., Osmereilen 20 kr., Stamitz Fer. 20 kr. Parentla 20 kr. Dulenez 20 kr. Bosnyakovics Amália 20 kr. Heinrich 20 kr. Ivacsics Ign. 20 kr. Cvetkovics 25 kr. Németh József 20 kr. Keremár 10 kr., Hadrovics Ferencz 10 kr. Csakathurner 10 kr. Pulai Zeiga, Löbl Mór, S. Neumann 1—1 frt. ifj. Pollák Gy. 50 kr. Tsohohef József 40 kr. Összesen 117 frt. 45 kr. azaz egyszáz tizenhét frt. 45 kr., mely összeg a kgt. előjáróság jelenlétében a tüz-károsultak között hiánytalanul kiosztott; — kik is könnyelt szemekkel rebegek hálát a nemes szívű adakozóknak. — Mura-Szerdahely, 1892 szept. 8-án Kaczun Ignác kgt. tanító, gyűltő.

— **A horvát tanszerkiállítás.** A zág-rábi orsz. tanítóképző-intézet új épületének átadása alkalmával a horvátországi tanterfiak kiállítását rendezték. A minden tekintetben sikerült kiállítás tanulmányosása czéljából a vallás- és közoktatásügyi miniszterium Dr. Heinrich Gusztáv egyetemi tanár, Gyertyánfi István a paedagogium igazgatóját, Suppan Vilmos és Margitai József képző-intézet igazgatókat és Rucsiszky Lajos paedagogiumi tanárt küldötte ki. A kiküldöttek e hó 10-én érkeztek Zágrábba, a hol több kiváló horvát tanterfi testvéri igaz szerettel és őszinte barátsággal fogadták őket. A magyar vendégeket Gaskovics orsz. tanfelügyelő, a kiállítás elnöke, Dr. Arnold képezdei igazgató, a kiállítás alelnöke, Nrbek főreáliskai igazgató, Andress Zágráb város tanfelügyelője Stelkera Kirin sat., képezdei tanár, tanító és kiállítási tisztviselő kalauzolták ott létük alatt és a testvéri szeretet és barátság minden jeleivel a szó soros értelmében elhalmozták. Dr. Kramjavi az orsz. kormány tanügyi oszályának főnöke és a kiállítási bizottság a magyar vendégek tisztelére banquettet rendezett. A magyarok szintén banquettel viszonozták a horvátok vendégzeretét, melyre hivatalosak voltak: Kramjavi oszályfőnökön kívül a horvát tanterfiak kitünőségei. Az ebéd alatt elmondott felköszöntök telve voltak a magyar-horvát barátság, szeretet és egyetértés motívumaival. A magyar vendégek nemcsak a horvátok vendégzeretét élvezték ott létük alatt, hanem meggyőződést szereztek a horvátoknak tanügyi dolgában való szép előhaladásáról, miről bővebben más alkalommal. A magyar tanterfiaknak Zágrábban való megjelenése, a horvátok részéről történt meglepő fogadtatása és a horvát tanügyi viszonyokkal s tanterfiakkal való megismerkedése vagy találkozásuk hozzájárulta két testvér nemzet bizalmatlansága és előítélete eloszlításához és a testvéri szeretet, valamint az ezredéves történelmi kapocs megszí-

lárdításához! A mult hően a csehek (100-an) és a szerbek is meglátogatták a kiállítást, de semmiféle fogadtatásba nem részesültek. Az „Obzor” látván a horvát tanterfiaknak a kiállítás tanulmányosására kiküldött magyarok iránti ragaszkodását és vendégzeretét, erős szavakkal ad kifejezést abbeli megbortránkozásának, hogy a csehek és szerbeket nem fogadták oly szívélyesen, mint a magyarokat.

— **Zaproszahő a Száván.** A bosnyák hercegovinai hajóstársaság a Száva folyón sikerült próbamenetet rendezett a napokban egy papirosból készült gőzhajóval. A hajó 63 lőerejű géppel van ellátva és egy kapitány, gépész és tiz matróz fér el rajta. A próbánál jelen volt szakközvegek nagy jövéti jósolnak a papiros hajóknak, melyek könnyűségük és gyorsaságuk által különös előnnyel bírnak.

— **Tenyészállatkiállítás vásárral** egybe kötve és löverseny Nyitrán. Miatán az ország minden részéről tudakozódnak, hogy milyen tenyészállatok lesznek vásárolhatók a nyitramegyei gazdasági egyesület által Nyitrán október hó 8—9 én rendezendő kiállításra, az egyesület ez uton is tudatja az érdeklődőkkel, hogy szarvasmarhából kaphatók hinmenthali, beudui, piuzgaui és magyarfajú tenyészállatok és keresztelésék, kaphatók gyapju és hu-juhok, angol és mangalicza sertések, mindezek a legkitünőbb minőségben továbbá nagy választékban különböző koru lovak. Az ez iraut kérdezősködőkkel szintén tudatják, hogy az október 9-én d. u. megtartandó ügött- és löversenyen más megyebeliak is résztvehetnek, ha folyó hó 25 ig jelentkeznék.

— **Megyei hírek** Kinevezések. Kemencs Ferencz, prépokitkanonok, s Palotay Ferencz dr. apátkanonok urakat XIII. Leo pápa ő szentsége házi prelatosoknak kinevezte. Szobotka Rezső, Főzmayer Lajos II. oszályu mérnökök I. oszt., Gere Kálmán, III. oszt. mérnök pedig II. oszt. mérnökök nevezetett ki. — Gyula fi Endre, okl. polg. isk. rajz-tanító a közokt. miniszter az alsólendvai polg. iskolához segéd-tanítóvá nevezte ki. — A keszthelyi általalatos szent-györgyi vasut keszthelyi állomás főnöke és az igazgatóság Sramek Elek közárami forgalmi tisztet választotta meg. Emzen vasut au. forgalma 4470 frt volt. — H a j b a Mihály z. szántói plébános folyó hó 8-án tilte meg áldozárságának 24 éves jubileumát. — Nyakas Antal, n. kanizsai törvényészri napidijas f. hó 9-én meglötte maaát s azonnal meghalt. — Özv. Boggyay Józsefné, szül. Csányi Lujza Budapestben meghalt.

— **Hazai hírek.** A delegációkat a király Budapestre hivta össze okt. 1-re. — Ferencz Ferdinánd, főherceg világtörtül utjára december 1 én fog elindulni Triesztből Kelet India felé s később Ausztraliát, Kinát, Japánt és San-Francizskót látogatja meg a monarchia hajója, mely missiójának elvégzése után a chicagói kiállításra is elviszi a főherceget és kíséretét. A visszautazás New-Yorkon keresztül fog történni és pedig a rendes hajóuton, mely Észak Amerikát Angliával összeköti. — József Agost, főherceg október elején Pozsonyba költözködi; itt kezdi meg szolgálát, mint a 72. ezredhez beosztott hadnagy. — K o s u t h Lajos nagy hazánkfia születésének 90-ik évfordulóját e hó 19-én ülik meg országszerte. Ez alkalomból az orsz. függetlenségi párt küldöttség által üdvözli, Budapest és Kassa pedig az ősz hazafit dísz polgarává választotta.

Biztonsági lámpák. Ugy látszik, hogy a villamos lámpa pótolja az eddigi biztonsági lámpákat, Minthogy az izzó világ — az üveg eltörésén kívül, a bányaléggel sohasem jöhet érintkezésbe, így az a legbiztosabb világító

Angolországban »Stella« név alatt már be is hozott ezen lámpa. Sulya 1, 6 kg. és 12—15 óráig világít. Talaját egy 28 — Watt — óras áramgyújtó képezi.

Mesterséges selyem. A lipcsei szövőipari folyóirat jelenti, hogy már két társulat létezik, mely a mesterséges selyem előállításával foglalkozik. A nitrázott cellulából álló fonalak szövésére egy külön fonógép építettet, melyre Chordnont, a feltaláló legközelebb szabaldalmat nyert.

Szjikorongok papirosanyagból. A frankenthalí Schanzlin és Becker — féle gép- és szerelvénygyár vasmaggal és erős hidraulikusan préselt kemény papirosból készített szjikorongokat szállít. Az ilyen szjikorongoknál a dörzsölés sokkal erősebb, mint az öntött vasból készültnél és azért hasonló szolgálat mellett csekélyebb terjedelműek lehetnek. Minthogy a szjijkának a papirosanyagkorongra nem kell oly erősen felvonva lenniök, mint a vaskorongnál, ennél fogva a rezgés is csekélyebb és épület, valamint a raktár ezáltal meg vannak kímélve. A gyár biztosít arról, hogy a szjikorong a nedvesség iránt nem bírnak fogékonyssággal. Ezek amaz ismert olajtáblákból készülnek, melyekből a dapirosvasut kererekekét is állítják elő.

Gelatinosont és csontesztergályos munkához való ragasztó. Egy rész ralópi vízohólyag és két rész gelatine, 20 rész destillált

vízben feloldatik; meleg oldat egy tiszta vászonzacsón átszűretik és azután 6 részig lepároltatik. A meleg tömeghez keverés mellett $\frac{1}{2}$ mastix fenyő adatik, melyet előzőleg $\frac{1}{3}$ rész borszeszben oldottunk fel, és végül 1 rész száraz csinkfehéret. A kiilt szilárd tömeggé keményedik, mely a használatnál felmelegítették, felkevertetik és melegen bemázolándó. Egy másik rendelvény szerint — mely esetben a valódi vízohólyag használata fölöslegessé válik — 2 rész Sandarach, 1 rész mastix és egy rész velencei terpentín 8 rész borszeszben: (16) feloldandó. Aztán 16 rész fehér gelatine ugyanannyi vízzel felhigittatván, főzés után feloldatik. Ha ez megtörtént, az edényt eltávolítjuk a tüzről és fentemlitett oldatot keverés között hozzáadjuk s ezen oldat keverékét mindaddig folytatjuk, míg az megszilárdul. A használatnál a fenyő-enyvtömeg egyenlő rész borszesz és erős ecetsavból álló keverékben feloldandó.

Gőzmozdony végnapjai. Nem lehet kétkedni többé, hogy a hírhedt Edison a villamos vasutak — s utipályák tökéletesítésére nézve már megtette az utolsó kapavágást. Tőle erednek a legutóbbi napokban szárnyra kelt szavak: »A gőzmozdonyok vége elérkezett.« A legkisebb részletekig kidolgozott rendszerének alapja szerint központi telepeket állít fel, — vasuti, — mint körüti pálya-üzemre — a szükséges gőzgépek

és dynamokkal s a már létező két sín közé egy harmadik sinit fektet! — ez »utóbbi által az áramot a közüti pálya kocsihoz, vagy a villamos mozdonyhoz vezet s azután a rudaikon és az oldalsíneken át az áramfejlesztési helyre visszatéríti. Az utcai közlekedés biztonsága végett Edison itt csak »csekély feszítésű erős áramot« alkalmaz, mely emberekre és állatokra nézve teljesen ártalmatlan. A villamos motor szerkezete s annak a keréktengelyvel való összeköttetése, melyet Edison titokban tart, oly czélszerűek, hogy azzal nemcsak utcai kocsikat, de személyes és tehervonatokat is hajthat. Vasuti vonalakon elég erős alap mellett 50 kg. sulyu sínekkel 160 kilométernyi roppant sebességet vél elérni, óránkint, míg — a mi sokkal nagyobb nehézségekkel jár; — az utcai közlekedésnél épígy képes óránkint 6 kilométerig leszállítani a sebességet.

ZAKÁL HENRIK

ügyvéd irodájában, Csáktornyan egy jó írásu, a horvát nyelvet is beszélő ír nek azonnal alkalmazást nyer.

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARGITAI JOZSEF

IX. tečaj

Vu Čakovecu 18-ga septembra 1892.

Broj 38.

8 urednikom moči je svaki dan govori med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tiče se sadržaja novina, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozsefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjizara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povuđljivi list za puk. Izlazi svaki Otijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomogajućega činovničkoga društva „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Narodno gospodarstvo.

(Medjunarodni XX. titni senjem vu Beču i četva ljeta 1892.)

Vu pondeljek 29 ga augustuša odprt je bil vu Beču XX. medjunarodni titni senjem, pri kojem su nazočni zastupniki trgovečkog stališa s vsakoja kih stranah Europe i poslaniki kormanja.

Poklankam je prezeš bečke žitne burze Našauer vu pozdravnom govoru zasnemenual gospodarski stališ Europe i izrekel usanje, da se bude ono poboljšalo, na znanje su dali po redu komičari medjunarodne komišije ob uspěhu žetve vu ljetu 1892. vu raznih orsagih.

Za Austro-Magjarsku izveštil je Lein kauf Moric. Povjereniki žitne burze pre cenili su titni prirod na fundamentu po datkov (dokazov), kaj su im ih službeno na znanje dali obedva kormanji o zasejanjoj površini vu ljetu 1891.

Pšenice bilo je vu austrijanskoj polovini monarkije zasejano 1.111.948 hektarov ter je roda doprineslo 17 milijunah metričkih centih. Ov kvantum prekoračuje jednu celu, vu Cielajtániji rédku srednju žetvu, koju računamo po 8 meter centov po jednoj mekoti á 1600 kvadrat klafirov — 14 met. cent. po hektaru, za

1 i pol miliun met. cent. Ov je rezultat postignjen naročito bogatom žetvom vu Českoj, Moravskoj i Galiciji, kakove od 20 ljet nije bilo, i srednjo dobrom žetvom vu ostalih pokrajinah. Zvu toga je kakvoća prirod glade težne, farbe i drugih svojstvah takova, da se bolje nemre željeti.

Vu Magjarskoj s Erdeljem bilo je pšenicom zasejano 3 013.318 hektarah, ter je urodilo nekaj prek 37 milijunah meter centov. Ako li se vzeme za Magjarsku s Erdeljem popréčno 7 meter centov po mekoti á 1600 kvadrat klafirov — 12 meter centov po hektaru kak ti podpuna srednja žetva, onda ov rezultat još takvu žetvu prekoračuje. Prirod je bil vekši vu gornjoj Magjarskoj i Erdelju nego li vu južnoj Magjarskoj. Kakvoća je vrlo dobra, ali ne vu tolikoj mjeri kak pri srednjih žetvah.

Vu Horvatskoj i Slavoniji bilo je pšenicom zasejano 121.800 hektarah, na kojih je urodilo popréčno 11 meter centih ili 1 i fertalj milijunah meter centih. Ovaj rezultat nije zevsema srednji, poleg toga je kakvoća vrlo različita ter je pšenica vu Slavoniji, naročito vu Srijemu, bléda.

Hrži bilo je vu austrijanskoj polovini monarkije zasejano 1.941.377 hektarah ter je urodilo okolo 26 milijunah me-

ter centih, kaj sa 8 meter centih po mekoti — 14 meter centi po hektaru za podpuna srednju žetvu, znamenuje menje od 1 milijune meter centi do podpune srednje žetve. I glade hrži iskazuju najbolji prirod Česka, Moravska i Galicija. Roba je različita.

Vu Magjarskoj i Erdelju bilo je hrž um zasejano 1.185.396 hektarah, a urodilo je 13 i tri fertalja milijuna meter centih. Uzevši i ovdni na srednji prirod popréčno 7 meter centov na jednu mekotu ili 12 meter centov na hektar, onda se ov prirod prilíčno približuje srednjoj žetvi. I glade hrži bil je prirod bolši vu Gornjoj Magjarskoj i Erdelju nego li na jugu.

Vu Horvatskoj i Slavoniji bilo je zasipano hrži 103 089 hektarah, a prirod okolo 1 milijun meter centov, an da izpod srednje žetve. Glade farbe je kakvoća povoljna, glade težine i čistoće ne zevsema povoljna.

Ječmena bilo je vu austrijanskoj polovini monarkije zasejano 1.124.079 hektarov. Priroda je bilo više od 17 milijunah meter centih, — a to znamenuje po gornjem računuu višak od 1 i pol mil. met. cent. na srednjom žetvom.

I kvalitativno prirod je vekšim delom izvršten.

Vu Magjarskoj i Erdelju bilo je ječmenom zasijano 1.042.495 hektarah, a urodilo je okolo 13 mil. met. cent., kaj proti srednjem prirodu znače nuje višak od 1 milijun met. cent. Kakvoća je vrlo razlika.

Vu Horvatskoj i Slavoniji bi'o je ječmenom zasijano 42.341 hektar, a urodilo je nekaj prek pol mil. meter centi, kaj nedosiže srednjeg prirodu. Prirod je čist, nu zrno tvrdo i stišnjeno.

Zobi bilo je vu austrijanskoj polovini monarkije zasijano 1.893.414 hektarah, a urodilo je 26 mil. met. cent., t j. nekaj menje od podpune srednje žetve. Kakvoća je vsigdi dobra.

Vu Magjarskoj i Erdelju bilo je zobjum zasijano 1.008.932 hektara a urodilo je 13 milijuna meter centi. Prirod prekoračuje nekaj malo srednju pod punu žetvu, i glede z bi južna je Magjarska zaostala vu prirodu na proti severnoj Kakvoća nije osobita.

Vu Horvatskoj i Slavoniji bilo je zobjum zasijano 111.550 hektarah a urodilo je okolo 1 i pol mil. met. centi. Prirod je anda raven srednjoj podpunoj žetvi, a glede kakvoće je jednaki magjarskomu.

Kaj se tiče kuruze do nezdavnja je vu celoj monarkiji postajalo najbolje ufanje, velika vrućina (žega) medtemtoga je prilično snizila.

Naproti tomu pokazuje se žitni prirod od ovoga ljeta vu celoj austro-magjarskoj monarkiji ovak:

	Pšenice	Hrži	Ječmena	Zobi
	mil	meter	centi.	
Cislajtanija	17	26	17	26
Magjarska i Erdelj	37	13 ^{3/4}	13	13
Horvatska i Slavonija	1	1	0 ^{3/4}	1
Skupa	55	40 ^{3/4}	30 ^{1/4}	40

Ako li se podpuna žetva vzeme (ne

računski prosjek) sa 100 jedinica, onda nam ovoletna žetva vu postotih i okruglih brojevih pokazuje sljedeći rezultat:

Cislajtanija	Magjarska s Horvatskom
Pšenica 100 %	Pšenica 102 %
Hrži 97 "	Hrži 96 "
Ječmen 109 "	Ječmen 104 "
Zob 98 "	Zob 103 "

Sloga od Boga.

I.

Pred trideset ljet živel je vu jednom selu Ivan Radiković sa ženom si Katom. Hiža im je bila ne do duše velika ali kredna: bil je Ivan Cimerman na glasu, pak nije hotel, da mu ljudi prigovaraju z'očestoj hiži. Drugim je delal spretna stanja, zakaj nebi i sebi? Ivan nije bil bogat, ali imal je vsega po ma'i, nikomu nije bil nikaj dužen, zvun Bogu dušu. I mal je on i brate, ali se je razdelil, ar su se žene nehotele slagati: hotele su biti vse gazdarice. a to nije moglo biti, za'o je nastala delinga.

Kaj je prav moći reći, žena Ivanova Kata nije se jagmila za gospodarstvom, ar je znala, da to nije tak lahko biti, ter je navék govorila: Ja bum rajši poslušala nego zapovédala. — Odkad su se Radikovići razdelili padali su vu vse veke siromaštvo: jedni Ivan nije prepa dal.

Vu to vréme bil je Ivan 34 ljeta star i imal je četiri zdrave i jake sine: najstareši Janko bil je 13 ljet star. a najmlajši Marko bil je četiri ljet star. — Pisalo se je onda ljeto 1856.

Na protuljetje ovoga ljeta došel je jedne večeri k Ivanu birovo sela Joži Hajdinjak i zapital ga, jeli mu nebi hotel Ivan nekakvu stanje razstaviti, koje je vu bližnjem selu kupil. Zutra da bi išli tam v zorju s koli i da bi taki odpeljali. Ivan

je obećal, da bu išel. Hajdinjak je otišel zatim po selu nekoliko foringah za zutra iskat, ter je i hitro našel: nije se nigdo izgovarjal, da nebi mogel dojt, ar je i Hajdinjak vsakomu pomagaj, gde je god mogel.

I za istinu zutradan rano vu zorju zišli su se ljudi vu dvorišću Jožija Hajdinjaka. Vsi su došli samo nega Gregora Novaka. Prvlje nego budu išli po stanje založili su jelom i pilom. Došel je i Gregor. Nudili su ga jelom, ali njemu nije do jela; on se hačil samo za posudu žganicom i pil je, oprost i Bože, kak lakovnjak.

Govorili su mu ljudi, nek nepije puno, ar bi mu moglo naškoditi; ali Gregor nije za to maral već je rekel: Im ljudi Božji kaj neznate, da je vino i žganica zato da pijemo, a ne da bi gledali. Pak kad čovek pije, onda i popěva, a gdo popěva, zlo ne misli. Pijte vi slobodno vodu, ja pak bum gutaj žganicu.

Nije odgovoril na to nigdo niti jedne r'ći; ar su znali, da je Gregor grobijan. kad se vu njega zbog pitvine dira, Kad su malo vsi založili, genuli su se vsi vu bližnje selo s koli, da bi čim prvlje razstaplji stanje i odpelali. Bil je ljepi protuljetni dan, da si ljepšega nemrež niti misljiti.

Na modrom nebu niti jednoga oblaka. Vtičice skaču s vehice na vehicu i ljepim popěvanjem razlažuju srce ljudsko. Blago ide na pašu a pastiri veselo pucketaju bicem. Vu zadnjih kolih sedi Gregor Novak i on popěva popěvku: hoćemo ga piti, dobre volje biti.

Navil se je on to pěsmu jedne srēde na senjmu, kad je vole prodaj i aldomaša pil. Ta mu je popěvka najdragša bila, i tu pěsmu je od srca popěvaj. Otec Gregorov bil je dober i pošten, na nesreću da je zagod vumrl, a celo gospodarstvo palo je vu ruke jedinca sina Gregura. Ostavil je otec pune hambare žita, punu pivnicu vina, vu staji bilo blaga vsake felle a zemljah je imel mnogo.

ZABAVA.

Smrt usudah.

Slav. nar. pripovjedka.

II.

(Dalje.)

Odkud tak, lépi Ivek, da od Boga najdeš?

On joj svu svoju zgodu pově, a najpotlje ju zapita, jeli bi barem jednu vréme mogel pri njoj osati, dok se zmisli, kud bude i kak bude.

Moreš lépi Ivek! veli baba. Posla mnogo neima pri meni, nego budeš mi samo ovice đeval. Imam jih tri stotine, pak je tiraj na onaj prvi i drugi brežuljuk, ali na tretji za nikaj ne.

Ivek pristane na babinu pogodbu, te zutra hajd namah s ovcami na prvi brég. No budući su mu se tu ovce pomogle ravno, kak čmele na brusu, on drugi dan pokuša sreću na drugom brdu. I tam su mu se ovce po nekaj bolje podigale, ali mu se ipak pašna nje vidla zadovolje, te su mu počele za zubice rasti za prepovédanim tretjim brežuljkom.

Tretji den predi neg je otišel s ovcami,

mi, baba ga još jedanput opomene: „Ivek budi zadovoljen s pašom na dvěma brežuljki a na tretji neidi za lépotu svoju; ar mi budeš zlo izhoditi“.

Ivek mari i nemari, već si misli: Bog neje babu stvoril, pak gdo bi babje bunčanje poslušaj. Kak je anda iz ovcarne, on se lépo odluči, pak gle ga ravno na tretji brég. Ravno nitne samaleč, kaj je baba govorila!

Gda dospe tam, i glej tu je pašna do koljena. Gle još nekaj lepšega opazi tu, lepšega, neg najlepšu pašu; k rasnu pašu za oko si i za srce; lépo kolo prelěpih devojakah. Misli je sprvine, da su se vu kolo slezile iz gorice uznosljive vile, ali kak je bliže došel, videl je, da je vu istinu kolo devojško, te se dugo nje zmišljaj, nego se je i on lepomu društvu pridružil, pak vu njem šetno pozabil na babu i njene ovce.

Stoprv, gda se je sunce stalo primicati svojemu zahodu, spomenul se je on svojih ovce, i da mu je vréme, s njimi se k domu gibati. Razestav se s milom društvom pokupi srećno ovce, pak hajd k domu.

Baba je medtim već znala, da je Ivek prekršil njenu zapoved, pak gda je s ovcami došel, dočekala ga je zakiseljena, kak da bude joj iz čela dekad curil i nasadila ga je na pesja kola, kak se je poduhvaliti na tretji brég. — Najpotlje mu se još oštriše zagrozi, da tam naj nit za nikaj već nejde.

Ivek je mućal, ali vu sebi je po svoji priliki misli: „brundaj baba, bundaj; neimaš drugoga posla!“ ar je zutra vu istinu kak i den prvlje opet išel na tretji brég, i tam nemareć mnogo za ovce, vréme sprevo dil vu igranju i vu šali. Baba ga je opet kak na vilah dočekala, i zagrozila mu se, da bude ga glave koštalo, ako se toga neostavi.

Nego je Iveku sve to bilo na jedno vuhonutri na drugo van, pak se je i tretji den ob oke prijel gizdavim devojkam. Nego uže dugo potrajalo, i eno ti od nekud prispije kočija, pak ravno do kola se zapelja, i iz nje se podigne zanosljiva lépotica, pak se sa zlatnom jabukom hiti na Iveka, prepogovoriv odlučujuće reći:

Čemu Ivek kolo vodiš, gde zabadaš vréme gubiš. Proklet da si, dok nenajdeš kralja Rogaća dvore. Presēde mu kolo i veselje, i ov dan raniše nego drugda dotera dimo ovce, da pri babi poišće naputek i pomoć. Baba je vre sve znala, kaj se je dogodilo, i gđa joj je Ivek izpripovédal sve potenko, te počne naricat, kaj mu je vezda činiti, ona mu reče:

Kak si sinek snoval, tak vezda i tki! Ja sam te lépo napućivala. A gda nisi poslušaj, Bog ti i boža pomoć! Ja ti nemorem pomoći.

(Drugiput dalje.)

Mati mu je još prlje vumrla i tak je ostal Gregor sam s ženom si Martom, s kojom se nezdavnja včenal (zdaval). Na meril se na dobru ženu, koja se rano stane, a kesno ide na počinek; ali kakva hasen, kad Gregor vse zapije. Moral bi bil Gregor skrbeti, ar „muž je da skrbi a žena čuva,“ ali vu to se Gregor nije hotel dati. Bil je onda Gregor dvadeset ljet star. Ostavimo ga vezda i povrnimo se k družbi.

Došli su s koli vu bližnje selo i počmu razstavljeni stanje. Spučaju jednu gredu, ali jim se omekne i vtrgne Ivanu Radikoviću nogu. Vse zaboljelo srce za Ivanom, ar je bil poštenjak i vrđen čovek. Ivan je ljuto zdehnul, zajavkal: O Bože kaj mi bude žena i deca. Vzeli su ponjavu i odnesli su Ivana dimo k njegovoj ženi. Zameglole se njoj pred očmi, gda je vidla muža, a srce joj zakrvarilo, kad je čula, kaj se je pripetilo. Suze su joj oblejale lice i ona (rez plaš je pregovorila: Jaj meni i mojoj nejakoj dčici!

Plaću s materom i deca, ali kakva hasen plakati. Bil je vu selu čovek, koji je znal ravnatu nogu, došel je tam, ali kaj bude tu ravnal, kad je kost pretrgnjena i zdrobljena. Poslali su po doktora vu Prelog, on je odredil kaj se mora na nogu metati i kak je potrebno s nevoljnim baratati. Žena je dvorila svojega Ivana i batravela ga vu njegovoj nevolji.

Za sedem meseci začelila je rana i Ivan mogel je pomoću batine hod ti. Bilo je to prav na božični post i rekel je Ivan svojoj ženi: Nut. Kata, bil sam pred par ljetmi vu taboru proti nemcom bilo je to prav dvanajsti dan po Petrovu. Opali su vu toj bitki i oficiri, opali su još vnoći drugi okolo mene: a ja sam ostal živ, a nut ljetos malo, da nisam zaglavili snimajuć gredu

Nalezal sam se vu postelji dosta, ali me nije toliko noga bolela, koliko me je bolelo srce, da nemrem delati. A i nut vezda bude još prešlo dosta vremena, dok budem moj kaj to priskrbiljavaj.

Deca su slaba, nejaka, a na tebi, draga Kata, tuliki posel. Kata mu je na to rekla: Ne žali ti mene, dragi Ivan, rada ja delam, hvala dragomu Bogu, kad si mi ti samo ostal živ, a sini eto nam rastu i budu nam na skorom od hasne.

Deca su skakala od veselja, kad su videla, da se njim je otec stal iz postelje: njim je božični dan tim dragši, a i roditelji se vesele, da jim je Bog blagoslovil hišni zakon i da imaju tak jedru i veselu dčicu; ar kaj je dan prez sunca, to bi njim bil život prez deca.

(Drugipnt dalje.)

Složil t

Gläd Serencs

KAJ JE NOVOGA ?

Najvišeša željeznica na svetu.

Nezdavnja je odprta željeznica na tak zvanim „Brienzer Rothhorn“, koja siže visinu od 2252 metra ter po tom nadvisuje vse željeznice alpinske na svetu. Od gorskih drugih željeznica dosižu gotthardska 1155 metrah, brennerska 1367, rürre ska 1611, Monte generoska 1639, na Rigiju 1750, na Pilatusu 2066 i centralno pacificka vu Americi 2140 metarah. Pogled s vrška Rothho-

ma uprav je grandiozan, ar objimlje vse Alpinske vrhunce od Siantisa do Wadtländskog gorja

Prvi proračun vu krunah.

Varaš Debrecin sastavil je svoj godišnji proračun već vu krunah. Dohodki su preračunani (naravno je tu vračunan i namet) sa 2.304 852 kruna i 96 filirah, izdatki sa 2.085.314 krunah i 66 filirah.

Koko i izkopale peneze.

31-ga majša ljetos, vkradjeo je bilo Linhart Ferenczu vu Leitersdorfu pri Stockerau iz zaklenjenoga stola 290 forinti vu srebrnih forintačah i komadih po 25 kr Linhart prišparal je ovu svotu tečajem dugih ljetah, pak se ga je ljuto ova nesreća doteknula. Kakti tat bil je osumnjičen vu istoj hiži stanujući zloglasni špoljarski detič Matijasz Dvorski i pokedob je pri njem nadijen željezni odpirač, s kojim je stola odprl, obsudil ga je sud vu Korneuburg proti vsemu njegovomu tajeju na 2 ljeti rčšta. Ali penez na žalost nega bilo. Ovih dnevoj medtemtoga stal je stari Linhart pred svojom hižom i gledal je kokoši, ljateči se na nje, kaj su mu vu vrtu izkopale velike jamne. Da ih pretira, pešel je za njimi, ali opazil je vu jednoj jamici više svetlih srebrnjakov. Vesel starac začne dalje kopati ter je izkopal vse svoje blago, od koga je menjkalo samo 1 for. 25 kr. — Srebro je tat zakopal vu dveh malih vreciçah, koje su medtimtoga vu zemlji sprhle i razpale.

Opal s cirkvenoga krova.

Iz Celja javljaju: Limar [špengler] Gorečan popravilal je cirkveni krov vu Hoches negu pri Celju. Pied dve i tjedni opal je krova i ostal na mčstu mrtvev. Gorečan vpotrebil je za vczanje lojtre staro vuže iz turna, koje se je medtemtoga pretrgnulo.

Opet nekaj o Succiu.

Ettore Succu poznati umjetnik vu postu, ovih se je dnevoj opet vu Napulju produciral. Od 9 do 30-ga augusta nije on nikaj jel ter je črez to vrijeme izgubil 12 kilogramov i 705 gramov težine. Zadnjeg dneva toga posta tčlovna je temperatura iznosila 36.2 gradaša, bilo (puls) je vudaralo 62 put. Gda je dovršil svoj post, priredil si je vrlo omašnu večerju: ribe s putrom, makarune s paradajzom, kuhane ribe, špinac, pečenoga piceka, šerbeta, šampanjera, konjaka i kavu. Vsi su se doktori čudili, da more prez zlih posljedica po tak dugom postu tuliko jesti. Zapisnik o njegovom postu i večerji podpisalo je 24 najpreštimašnih napuljskih doktorov.

Izgoreli soldati.

Iz Saybuscha vu Galiciji javljaju, da je po noći 5-ga septembra vudrila strčla vu marof Moskanica, vu kojemu su spali prigodom manevra nakvarterjeni soldati 56. pešake regimente. Pri požaru marof i izgorelo je 7 soldatov, a 6 ih je ranjeno. Ova je nesreća pobudila najveće sažaljenje. Pogrebu (pokapanju) nesrećnih soldatov bil je nazočen i ercherog Albrecht, vsi oficiri i soldati.

Vu Budimpešti 9-ga septembra.

Sa zahodnog banhofa orsaških željeznica prispelo je nadfizikatu uznemirujućih prijavah. Ponajprije javljeno je, da je iz Hamburga ponovno stiglo 430 sirovih ko-

zah. Nadfizik dr. Gebhard dal je odmah na znanje o tom načelniku ter je izjavil, da je broj tih kožah, prispelih iz Hamburga, narasel već na 2500 i tim vsaka desinfekcija postala nemoguća. Tulikaj je očituval nadfizik, da poleg takvu kontrolu prometa na austro-magjarskoj granici neće biti tak lahko občuvati zemlju od kolere. Neprastance dohadjaju nove pošiljke. I včera jutro stigla se je vu Novu Peštu na jednu adresu večka partija starih canjkov (prajah) i posteljine. Glede ovih predmetah predlaže nadfizik, da se vužgeju, ar je lahko moguće, da potiču od betežnikov, koji su imali koleru.

Novosti o planetu Martu.

Glasoviti pariški astronom (zvezdoznec) Camille Flammarion priobčil je akademiji znanostih svoja najnovša opažanja i račune o planetu Martu, kojega vezda vsaki večer vidimo na južnom čelu obzorja vu najvećšem rumenom sjaju. Po računu Flammarionovom iznosi promjer Marta za jednu šestinu menje, nego li je to preračunal Leverier, najme 6753 kilometra. Njegova površina iznosi 143 mil. kvadrat kilometrov, od česa odpada 77 mil na zemljišće a 66 mil. kvadrat kilometrov na vodu. Naprama tomu iznosila bil površina prikladna za stanovanje šest put više od čele Europe. Na Martu daju se podpuno razlikovati kanali, gore, snjež i zeleni prestori, naravski da je tomu treba zvezdoznanskih očih.

Kolera.

Iz Hamburga dohadjaju još uvček vrlo nepovoljni glasi. Na 7. septembra prijavičeno je 655 zbetežanih i 325 mrtvih. Septembra 9. je zbetežalo 310, a vumrlo 165. Od početka kolere, pak do 3. septembra zbetežalo je vsega skupa 7000 ljudh od kolere i 4000 je vumrlo. — Vkanili su se anda oni, koji su očekivali, da bude vu hladnešem vremenu kolera henjala. — Berlinski magistrat zamoll je kormanja, da mu dozvoli mrtve požgati, koji se pokapaju na občinski strošek. — Vu Parizu se vse osobe, koje vumiraju od kolere, vu ognju uništiju. — Nekakov trgovce Herz, bojeći se kolere, stretil se je vu Hamburgu.

Zaklada Széchenyi-Kolonich.

Iz zaklade „Széchenyi-Kolonich“ za podporu starih i nemoćnih učiteljah, bilo je izpraznjeno jedno zakladno mjesto sa godišnjom podporom od 63 for., koju je nemoćni, a sada penzionirani, bivši Dráva-vásárhelyski učitelj gosp. Bertalanics János imal sreću dobiti. Željimo, da se po božjoj milosti još više ljetah živja te lijepe pripomoći.

Premembe vu nadbiskupiji.

Gospodin kapelan Oswald Sajko koj je bil imenovan za duhovnoga pomoćnika vu Suboticu, ostane na svojem mčstu vu Lukacu — a mladomešnik gospodin Milan Firčć imenovan je za kapelana vu Suboticu.

Nekaj za kratek čas.

1.

Muž: Ali, dragi Spicar, kaj vi od svojega konja pripovčelate, to je neč za verovati — ja se budem popital pri Vašem slugi!

Trgovce: No onda se bute na pravoga vraga namerili, im moj sluga laže još čestreše kak ja.

Leszállított áru selymeket méterenként 25% — 33% és 50% árleengedéssel az eredeti áron alul szállít, megrendelt egyes öltönyökre vagy végekben is póstáber és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó

Cena žitka — Gabona árak

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	6	25
Zab	Zob	5	25
Rozs	Hrż	5	50
Kukoricza 6	Kuruza	5	—
Árpa	Ječmen	5	—
Fehér bab	Grah beli	5	50
Sárga „	„ zuti	5	—
Vegyes „	„ zmėsán	4	50

LOTERIJA. Buda 11-ga s septembra 1892.
25 32 77 10 60

Hirdetések.

3219 tkvi szám 92.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak, Suli Katalin férj. Kvakán Mihályné szt.-máriai lakos elleni végrehajtási ügyében az időközben lefizetett 186 frt 50 kr. betudása mellett 309 frt 31 kr. tőke, ebből 276 frt 15 kr. után 1891. január 1 től járó 6 százalékos kamatai és 9 frt 5 kr. költség erejéig a nkanizzai kir. törvényszék (a perlaki kir. jbiróság) területén fekvő a szt.-máriai 105 sztjkvben A I 1. 3. 5—8 11. 13—16. 18. 19. 21. 26. 29. és 34 sorsz. a. foglalt, végrehajtást szenvedett nevén álló ingatlanok 840 frt becsárban, az ezen ingatlanokra 9 sorsz. a. özv. Suli Mátyásné szül. Sztérbáth Francziska javára bekebelezett szolgalmi és kikötményi jogok épségben tartása mellett

1892. október 7. d. e. 10 órakor

Szent-Mária község házában megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben vagy óvadéképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben, még pedig, az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap a. a másodikat u. s. 30 nap a., a harmadikat u. a. 60 nap a., minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6 százalékos kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni. Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a perlaki kir. jbiróság tkvi osztályánál és Szent-Mária község előljároságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Perlakon 1892. június 28-án. 573.

795|1892.

Hirdetmény.

Csáktornya község előljárosága részéről közhírré tételik, hogy a község tulajdonát képező, Felső Pusztafa községben ut mellett levő „Hutta“ korcsma épülete és kert

1892. évi október 3-án d. e. 9 órakor

Csáktornya város házában nyilvános árverés útján elfog adatni.

Kikiáltási ár 3000 forint, melyen alól is elfog adatni.

Arverési feltételek hivatalos órák alatt a község házában megtekinthetők.

Csáktornyan, 1892. évi szeptember hód 15-én

Prusatz Alajos

városbíró.

876 1—3.

Pályázati hirdetmény.

Dráskoveczen üresedésben lévő másodtanítói állomásra

folyód évi október 1-ső napjára

pályázat hirdettetik Fizetése: **350 frt**, egy szobából álló lakás. — vagy pedig lakás nélkül **400 frt** készpénz és **3 öl** tűzifa. A szabályszerűen felszerelt folyamodványok Főtiszt. Mestries Gábor iskolaszéki elnökhöz Dráskovecze (p. Mura-Király) küldendők.

A tanye-lymagyar horvát.

Novák Ferencz

iskolaszéki jegyző.

877 1—1.

A KOLERA.

A legutóbb beérkezett hírek — sajnos — semmi kétségel sem hagynak fen az iránt, hogy a kolera immár Nyugat Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát az a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség tovább terjedése által fenyegeti. Ugyanazért csak helyeselni lehet a hatóságoknak serényiségét, melylyel az óvintézkedéseket megteszik és melylyel az ismeretes óvszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint a

legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk

gróf Esterházy Géza saját gyártmányu cognac-

ját, mely francia mód szerint, idegen anyagok hozzá vegyítése nélkül tiszta borból készül s melynek jóságát és tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott párisi egészségügyi kiállításán az aranyérmét díszoklevéllel nyerte el s a többi kiállításokon is, melyeken eddig részt vett, mindenütt a legnagyobb kitüntetésben részesült.

Központi iroda: Budapest, VI., külső váci út 23. sz.